

KATHOLIKUS NÉPLAP.

30. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethetni rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségnél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, julius 27. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félfévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félfévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2, 14.

A könnyek leánya.

Mintegy negyven évvel ezelőtt a Kálozi urasági kastélyban szolgált egy Ágnes nevezetű leányzó. Szép vala és jó erkölcsű, szerény, alázatos és szelid; azért grófnéjának különös kedveltje vala. Volt pedig a kastélyban egy Péter nevű urasági huszár is; jámbor, serény és munkás. Urasága iránt kimondhatlan hűséggel ragaszkodék; azért grófja is igen kedvelte őt. Péter és Ágnes mindketten fiatalok voltak, és igen szerették egymást; és ezen szeretet tiszta és igaz vala; és mivel szívök összehangzása is azt sugá, hogy egymásé kell lenniök, azért komoly megfontolás után az uraság elébe azon könyörgéssel járultak, hogy őket a szent házasság mennyei lánczával összeköttetni engedné. A gróf és grófné igen kegyes jószívű lelkek valának, s e házasság ellen semmi egyéb kifogásuk nem lett volna; hanem hogy Péternek egy igen veszélyes hibája vala: ugyanis Péter hirtelen haragra lobbanó természetű volt, s ha mérge felfortyant, dühös indulatja olyan tettekre ragadta el őt, mellyeket közönségesen keserűen megbánt; de már későn. Péter ismerte ön természetét és félt önmagától. Sokszor mikor nyugodtabb állapotban volt, bánkodott indulat hibáján, s gyakran imádkozék Istenhez: adjon neki szelidséget, hogy hirtelen haragja által valami szerencsétlenségbe ne merüljön. E hibája miatt a gyenge és szelid Ágneskát vonakodtak az uraságok Péternek feláldozni, mert félték tőle; de Péternek esengései, örökösen újított ígéretei, fogadásai elvégre győztek. Behivatá Pétert a jószívű grófné és könybemerült szemekkel így szóla hozzá: „Péter, légy szerencsés Ágnessel, én nem bánom; de becsüld

meg őt, mert benne egy valódi kincset visesz hajlékodbá. Mig vele illendően bánysz, addig kegyeimre bizton számolhatsz, de jegyezd meg magadnak, hogy mihelyest legelőször mértéktelen haragra lobbanva igazságtalanul megbántod Ágneszt, azonnal zárva lesz ajtóm előtted, s zárva leszen szívem irgalma könyörgésed előtt. Bizzál Ágnesben! én ismerem őt. Kérd az Istent Péter, hogy adja neked a szelidség lelkét. Legyetek boldogak, s az égnek áldása maradjon veletek éltetek minden napjaiban!” Itt Péter és Ágnes térdre hajoltak a grófné előtt, és megcsókolák fehér lágy kezeit; a grófné pedig megáldá őket, és eltávoztak. —

Pár hét mulva nagyszerű zeneszó s élénk vigalmi zaj hallatszék az urasági kastélyból. Ágnes menyegzője volt, mellyet maga a grófné és a gróf is jelenlétökkel megdicsőitettek. — A menyegző után Péter és neje kiköltöztek a kastélyból; mert az uraság Pétert gazdává s a munkások feletti atalános felügyelővé tette, s a kastélytól nem messze fekvő épületben csinos lakással elláttattak. Midőn új lakására szándékozáék költözni az ifju pár, érzékeny fájdalommal bucsuzék el uraságától, s ez alkalommal a grófné megfogá jobb kezét Ágnesnek és egy belső szobába vezeté, hol szívéből merített szavakkal ad neki több rendbeli jó tanácsokat, mellyeket majd az életpályán, ha boldog akar lenni, követnie kellend. Már eltávozni akara Ágnes, midőn a grófné egy asztalkához lépe, s annak szekrényéből egy kis bőr tokot vón elő s Ágneszt magához inté. Ágnes a grófnéhez közeledék, ki most fölnyitá a bőrtokot, s hősugár újaival nagy ügyesen emelt ki abból egy félarasznyi magas, drága gyöngyökkel gazdagon kirakott arany keresztet, s így szóla Ágneshez: „Édes leanyom

Ágnes! én e drága keresztet örök emlékül neked adom; emlékezz róla, hogy az élet pályája is rakva vagyon kereszttekkel; s ha a szenvedések sulyai alatt valaha roskadoznál, tekints a képre, melly e keresztben függ, s jusson eszedbe, hogy Ő is szenvedett érettünk, példát adván nekünk, miképen kellessék szenvedni. Viseld békével a sors változásait; tanulj tűrni s édes Megváltód után keresztetedet hordozni, mert akkor uralkodni fogsz a sors felett. Imádkozzál érettem, férjemért s kedves magzatimért mindennap; e keresztet pedig, mivel ez sokat ér, őrizd meg hiven, s ha valaha szükségben lennél is, csak a legvégsőbb kénytelenségben, csak legnagyobb nyomorúságodban nyulj hozzá.“ Ágnes csaknem összerogyott a nagylelkű keresztény nő-bajnok előtt; a búcsu jelenet ünnepélyes pillanata egészen magán kívül ragadá; nem is tudta hogyan s mikor ment ki a grófnétől; csak hogy mikor magához jött, a kastély előtti óriás fenyő árnyékában találta magát.

Ágnesnek úgy folytak napjai, mint a patak csergő habjai. Csendesesen lejt ugyan a patak sétét erdők méla völgyeiben; de a sziklák kövein sokszor összetörnek gyöngyös habjai, s nyögve szökellenek odább. — Így élt Ágnes. Boldognak látszott házas élete; de csak látszott, mert Péter nem tartotta meg fogadását. Most még ingerlékenyebb volt, mint azelőtt; hirtelen haragja minden kiesiségért fellobbant, s durva, igaztalan bántalmaival Ágnesnek sok keserveket okozott; de Ágnes elrejté könyeit, a keresztre nézett, türt és remélt; nem panaszkodék soha senkinek, sőt kegyes grófnéja előtt Péter szelidségét határtalanul dicséré. Egy év múlva Péter és Ágnes öröme határtalan lön, minthogy az Isten egy kedves leánymagzattal ajándékozta meg őket, és nevezék Jankának.

Junius hónap vége közelített, s egy szombat, a mint Péter ebédjét elvégezte, kiballagott a rétekre, az uraság kaszásait megtekintendő; Ágnes pedig hon maradott egyedül, anyai örömek között ápolgatni a kis Jankát. Félóra múlva Péter eltávozta után egy fiatal szöke férfi, az uraság őröké lépe minden köszöntés nélkül Ágnes szobájába, s kemény, barátságtalan hangon e kérdést intézte Ágneshez: „Hol van Péter?“, „Kiment a kaszásokhoz“, felelé Ágnes. „Régen elment már?“, „Fél órája“ válaszolá a nő. Ezzel az őrök visszafordult, s olly hidegen mint érkezett, köszöntés nélkül eltávozott. A mint az őrök a konyhaajtón kilépett, azon pillanatban érkezett oda egy fiatal cigánynő, kinek tagjai inkább rongyokkal, mint ruhákkal voltak befödözve;

sárga-barnás sovány arczójából nyomor és inség kiáltott; egy csecsemő volt karján, egy másik pedig vászon lepedőbe kötve hátán csüggött, s mindkét elaszott kisdéd inkább a halálnak, mint életnek karjaiban látszott sorvadozni. E nő belépe a konyhába, s tárt ajtaju szobájában megpillantván Ágnest, így köszönté őt: „Serencsis jó napot, kedves angyalom kis ifjaszonkám! sok szíp serencsit mondok, ides galambomnak; hosszú illetű lesz; szíp gyermekei lesznek; igen gazdag lesz; csak tartsa picziny kis tenyerit, míg többet is mondok!“ ezzel s több illy haszontalan mendemondával erőszakosan tolakodott Ágneshez, ki a cigánynő tekintetétől elirtózván, egyébkint is a babonától s az illy nők tolvajlásaitól igen félvén, teljes erejéből iparkodott a nőt szobájából kiszorítani, mi a kuruzslónő ismételt kísérletei daczára Ágnesnek sikerült is. Midőn a cigánynő látta, hogy tudományával mire sem megy, két haldokló kisdedeit mutatá, s az Isten nevében kére Ágnestől alamizsnát; de Ágnes már ijedtében remegett s lelke fel vala ingerülve. „Takarodj“ haza Keresztúrra, te szemtelen, segíts férjednek téglát vetni, akkor nem lépsz kénytelen koldulni és csalni!“; e szavakkal pirongatá el Ágnes az esedezőt. — „Jól van ides ifjaszonkám! maj potyilla o Dél! megfizeti az Isten!“ felelé a nő, s haragra gyuladt nagy fekete szeméit Ágnesre lobbantván, megfordula és eltűnt. Ágnes haragosan csapta be utána konyhaajtáját; de midőn később higgadtabb vérrel fontolgatná az eseményt, kezdé átlátni, hogy a szegény nővel igaztalanul bánt, s leginkább kezdé őt furdalni egy bizonyos mondás, mellyet egy izben grófnéjától hallott: „hogy aszegényt, bár milylen legyen is, ha csak lehet, soha sem kell minden vigasztalás nélkül elbocsátani; mert soha sem tudjuk, hogy micsoda formában jelenik meg a Krisztus.“ Ágnes igen kezdett bánkodni tette fölött; pénzt vett a kezébe s kitekinte az udvarra; de a cigánynőt nem láthatá többé.

Azért kell a kis szikrára vigyáznunk, mert belőle nagy tűz támadhat; s azért kell a legkisebb vétektől is őrizkedni, mert következei kiszámíthatlanok; innét mondja az irás: „a ki áll, vigyázzon, hogy el ne essék.“ Délután négy óra vala; a kaszások elnyujtózva pihentek a vastagon dült rendek között; Péter pedig egy füzbockor árnyékában szundikála. Egyszerre harsogó nevetés kelti fel őt szenderéből; fölemeli fejét s látja kaszásait egy csoportba vegyülni, s köztök a cigánynőt mint kárhuzatos bálványképet állani, ki szokott s betanult jövendöléseivel mulattatja pajzán hallgatóit. A fiatalság kikitörő

kaczagásai talpra állíták Pétert is; kitörlé szeméből az álmod; komoly és siető lépésekkel közelít a mulatókhoz, sőt kevés biztatás után büszke rátartással nyújtá tenyerét a sátán küldöttje felé, a szerencsétlen! Mint a sas megőrül prédájának, úgy örült meg a cigánynő Péter tenyerének, karörömmel sejtve terve sikerültét. „Tigyen csak ide egy tizeskét kedves gazd' uram a tenyerire, mindjárt meglátom a titkait.“ Péter baljával azonnal zsebébe nyula, s pillanat alatt kivón egy ragyogó tiz krajczarost és tenyerére tevő. A pénz azonnal eltűnt mint a füst; de a nő titkos jeleket vona napsütötte ujjáival Péter tenyerén; majd bogárszemeit a kéz vonalaira szegezve, mintha mélységes jövődö titkait látná, így folytatta szavait az alnok: „Igen nagy szerencse vár ides gazd' uramra; nagyon gazdag ember lesz rövid idő múlva; sok gyermekei lesznek, szípek és jók; szereti magat minden ember; felesége is szereti; hanem egy fiatal szőke uracska igen sok bánatot fog okozni;“ itt a hallgatók hangos kacajra fakadtak; Péter elhalványult s jobb keze, mellyet most bűnre hagyott használni, érzéketlenül hullott vissza oldala mellé; nem hallá többé a jóslónő szavát; feltámadt keblében a féltés ördöge és a bosszú dühe; ordítva hájtá munkára kaszásait, mialatt a cigánynő odább állott; Péter pedig harapdalta ajakát, s méregtől remegő kezei görcsösen húzódtak össze; Péter verekedni készült. Egy napszamos letevő kaszáját, s a közel bokorban elrejtett vizedényhez akara menni szomját oltani; Péter, ki most már mindenkivel czivakodni vagyott, megtámadá az embert, és durva szavakkal akara visszautasítani, s mivel a szegény szomjazó visszatérni vonakodék, Péter a kezében gyorsan porgetett rézfokossal ollyant ute a nyomorult munkas labaszárára, hogy az tüstént iszonyú ordítások közt összerogyott. Több munkasok hozza futottak; fris vízzel mostak, burogattak és ápoltak, míg végre is kocsira kelle föltenni őt, és lakasára vinni; s bár száresontja el nem törött is, de mégis több napok kellett, míg ismét labara felállani képes lön. Péter, ki embertelen tettét már igen megbánta, részt nt hogy a munkasok szemrehányásait elkerülje, részint hogy a leutótnak jajgatásait ne hallja, haza felé indult, s utjában befordult egyik esardaba, boszuját és bűját borral eloltandó. A mint a esardaból hazatérve haza felső sarkánál befordulna, azon pillanatban látá a szőke irnokot lakasából kilépve a haz alsó sarkánál eltűnni; a ki boszusan tavozott, minthogy Pétert, kire igen szüksége vala, masodizben hasztalan keresé. Péter megpillantván a diakot, most már a bortól is

hevült elméje annyira féktelenné lön, hogy szinte megböszülvén, gyorsított lépésekkel rohana be Ágneshez, s azonnal nyájas üdvözlés helyett szitkozódni, széket és asztalt felforgatni, ruhákat és ágyneműeket szétszórni, szóval erőszakos zenebonát indítani kezdett. „Péter! mi bajod neked? az Istenért!“ kiáltá kezeit összekulcsolván a bámultában csaknem kövé meredt Ágnes; de Péter nem felele, hanem felkapott egy az almáriomon álló fehér tányért, s azt olly erővel sujtá Ágnesnek fejéhez, hogy vére azonnal kibuggyanék, s lilium arczáján alácsorogva rózsaszinben ömlött patyolat kendőjére. Egy sikoltást tön Ágnes, és összerogyék; Péter pedig meglátván az ártatlan vért, megdöbbene félszeg lelkében; egy darabig némán néze nője kékülő arczaira; majd azután elfordula hirtelen, kiugrott a szobából, és sem ezen a napon, sem a más napon nem tudta senki megmondani, hová lön.

Ágnesnek talán minden vére elfolyik, ha véletlenül a kastélyból nőcselédek nem jönnek látogatni, kik Agnest azonnal kellőleg ápolák, s mivel igen elgyengült vala, ágyba fekteték. Csak éjjél után jött magához Ágnes, s legelőször is Pétert kérdeze; de nem tudták megmondani, hol legyen. Majd azután Péter tettének okát tudakola; de felvilágosítani senki nem volt képes. Már vasárnap reggel lön, és Péter nem vala; és dél is elmúlt, és Péter csak nem volt. Ágnesszív szakadva várta őt; tudta, hogy Péter bánatjában bujdosik, azért mindenfelé keresteté őt, s mindelektől azt izené, hogy csak jöjön haza bátran, ő igazán megbocsájt és nem haragszik. Minden haszontalan volt, Péter még a más éjszakára is elveszve maradt. Elérkezik harmadnap, s e napon Fehérváron vásár vala. Kálóziak is sokan mentek a vásárra, s milly nagy vala bámulásuk midőn Pétert félig tulajdon, félig katona ruhába öltözve, a verbunkosok között találák. Péter katonának csapott fel. Táncozott és ugrált, dalolt és kurjongatott örömeiben, s különösen kálózi jó barátjait iparkodék betoborzani katonának. Ágnesről egy szóval sem kérdezősködék, mert még nem bánta még tettét, minthogy a folytonos borital és tobzódás által mámoros elméje változatlan kábulásban tartaték.

Csak késő este hallá meg a szomorú hírt Ágnes; ijedtében megnémult; halovány lett arczája mint a fal, könnyei jéggé fagytak szemében; egész teste remegett, mint a nyárfalevél; tördelte kezeit, s mint ki nyomasztó veszélyben nem tud menekülni, fel és alá futkosott. Szegény Ágnesnek nem volt, ki jó tanácsot adott volna. A grófné és a gróf messze útra költöztek, csak

hetek mulva térendők vissza; mások pedig, Ágnes vélt boldogságának irigyei e véletlen csapáson ördögi szívvel örvendeztek. Tudta Ágnes, hogy Pétert ki kellene váltani; de most épen pénztelen volt, s olly tetemes összeget, mint szükséges vala, bárkitől is kaphatni, nem reményelt. De Pétert látni kellett, és pedig minél előbb látni; mert későn estve érkezett emberek által Péter izené Ágnesnek, hogy ha látni akarja, korán reggel bemenjen a katonai laktanyába, mert holnap már tovább viszik őtet. Ágnes kocsit rendelt hajnalra magának; egész éjjel nem aludt, csak sirt, imádkozott és Jankát szorongatta szívéhez. A hajnal alig kezdé emelni rózsaszárnyait, már Ágnes kocsija megjelent, s élénk robogása ijedve rázta fel a szendergőt. Ágnes felöltözék. Jankáját pólyába kötözve az asztalra fekteté; összeszedé kevés pénzeeskéjét a mivel bírt, s már már indulni akart volna, a mint hirtelen egy gondolat ötlött elméjébe. Az almáriomhoz lépe, s remegő kezekkel nyitá fel azt; kivevé a drága keresztet, és megcsókola heves indulattal; majd szeme irányába emelvén, e szavakat zokogá: „Idvezlégy drága szent kereszt; végreményem mennyben és a földön; te hajdan megváltottad a világot, váltsd meg most az én kedves férjemet! Engem nagyobb szükség, veszélyesebb nyomoruság nem érhet az életben.“ Itt szívéhez szorítá a keresztet s az ég felé függesztvén szeméit, fájdalmas hangon kiálta fel: „Bocsáss meg, oh bocsáss meg áldott grófném! hogy illy korán elzalogítom sz. ereklyédet; oh ha te itt volnál, őrangyalom lennél; de te messze vagy, igen messze! én pedig elhagyatott vagyok, és gyámoltalan árva!“ Most ölébe ragadá a kis Jankát; bezárá ajtait, felüle kocsijára, és a jó remény szárnyain utnak indula.

Hét óra volt még csak, s Ágnes már a katonai laktanyában volt; de férjével nem beszélhetett. Egy szobában volt az önkénytes társaival felállítva, s indulóra elkészülve. Ágnes mindenek előtt a toborzó tiszttel akart szólni, s nála Péter kiválthatása végett esedezni; meg is mutatták a tiszt ur szobáját, hova Ágnes bebocsátást nyert; de nyugtalan kisedét be nem vihetvén, hamarjában egy nőnek gondviselésére bizá, ki a laktanya kapuja alatt a földön elrejtett arczczal üldögélt s valamire várakozni látszott; ígért is neki Ágnes jó jutalmat, ha gyermekére vigyáz, míg ő nem sokára visszajövend. Az ismeretlen nő elvállalá a gondos ápolást. Ágnes a tiszt elébe járula, s elmondván szomorú körülményeit, olly érzékenyen esdett a tiszt előtt Péter kiválthatásáért, hogy az érzéketlen falak is olvadozni lát-

szottak; de a tiszt ur szíve nem lágyula meg; mert a szálás természetű, fiatal, izmos, erős Péter olly pompás ujoncz vala, mint ezer közül csak alig egy válik. Vigasztalás nélkül jött ki Ágnes a tiszttől; de annyit mégis kikoldula, hogy férjével indulása előtt szót válthasson. Egy tizedes kísérte őtet a szobába, hol Péter vala társaival. Élénk szózáj uralkodék, mikor Ágnes belépett; de Péter nem vett részt a vitában. Egy rokkant asztalnál üle, reá könyökölve balkarjával, s szomoruan szegezve maga elé szeméit, a mint Ágnes feléje közeledék. „Péter! itt a feleséged!“ kiálta kemény hangon egy ujoncz. Erre Péter felugrék, s felemelvén szeméit, maga előtt látá kedves nőjét; nyakába borúla szóttalanul, és sirtak vala mindketten, de Péter inkább. Majd azután érzékeny szemrehányást teve Ágnes megszorult férjének meggondolatlan tetteért, mellyel őt és magát is kimondhattan gyászba borítá; de egyszersmind vigasztalá őt azon jó reménnyel, hogy ha uraságaik az utazásból visszatérendnek, bizonyosan lépéseket tesznek szabadulására. „Csak Jankámat hoztad volna el, hogy egyszer szívemhez szoríthatnám, könnyebben utaznék“ zokogá az érzékenyült Péter. „Itt van édes férjem a kis Jankád, mindjárt felhozom egy pillanat alatt“; válaszola Ágnes, és e szókra hirtelen megfordulván, a magas lépcsőkön leszaladt Jankáért.

Ágnes leérvén a kapu alá, nem lelé ott a nőt a kis Jankával; gondolá, hogy a kapun kívül van, sietve kitekinte, de nem látá; visszafordula gyorsan, s a laktanya udvarán szemlélgeté, de ott sem láthatá; aggódva kérdé a kapuban álló őrkatonát, ha nem látott volna-e itt a kapuban egy nőt ülni kis gyermekkel? de az hidegen felelé, hogy ő épen most váltá fel őrtársát, és nem látá senkit. Ekkor egy más vitéz lépe Ágneshez, s állítá, hogy az a nő cigánynő volt, s a kis gyermekkel a kapu alól kimenvén, balra tért és a sz. József temploma felé sietett. „Boldog Isten! rebegé a megrémült Ágnes, pénzem és a kereszt Janka pólyájában rejtve volt, ha az a nő elszökött velem, végem van!“ s örülten rohana ki a templom felé, a tolvajnőt nyomozandó. Ezalatt az ujonczok az udvarra állítottak, s megjelent az őrmester is, ki őket vezetendő vala. „Igazodj! Balra fordulj! Indulj!“ ezek s több eféle vezényszavak csak pár perc művei voltanak. Péter talpai alatt ingadozott a föld; káprázó szeméi előtt keringeni látszott a világ; szíve jéggé fagyott, s ajkai elhalaványultak mikor elindult, mert hasztalanul tekintgete jobbra és balra, nem látá visszatérni Ágnest Jankájával.

Már a sorompó felé haladtak, szegény Péter egyre csak remélt, egyre nézett vissza; de hasztalanul, mert nem jöve Agnes. Mikor a fehérvári szőlőhegyet elhagyták, még egyszer visszakintett Péter, s ime a város tornyai akkor tűntek el előle; most úgy tetszett neki, mintha szíve leszakadt volna; néhány nehéz könnyesepp gördüle alá komorbús arczáján s így dörge magában: „Hüségtelen Agnes! most látom tisztá fényben titkolt gonoszágodat, búcsuzatlan szakadtál el tőlem, s ámitva menekültél fájdalom elöl; de fájdalom! nem is fogod többé soha látni arczámat.“ — Így busongta Péter magában, s keblébe rejtve hordozá faluról falura, városról városra bűnös haragjának mardosó kígyóit. —

Agnes bele fáradván kedves gyermeke sikeretlen kutatásába, miután a városi és megyei hatóságoknál is esetét feljelenté, délutánt öt óra tájban Fehérvárról haza indult Kálozra; utjában minden vele találkozót megszólita, s előadván röviden szerencsétlen sorsát, mindenkit kére, hogy ha valamit eltűnt kincsei felől hallanának, őt tudósítanak. A mint a fehérvári sóstavat eléri az ember, ott az út kétfelé válik: egyik Kálozra, másik Polgárdira vezet. Epen e ponton haladott kocsijával Agnes, midőn eléré s elhagyni akará azt, egy lovas ember, kit pörge kalapjáról, magyaros ó-szabású öltönyéről, a nyereg kapába akasztott fokos és hosszú ostoráról, továbbá salangós szittyaszerszámáról első tekintetre is meg lehetett ismerni, hogy vagy mészáros, vagy a fehérvári vásárról hazatérő marhakereskedő. Agnes ezt is megszólítá, s miután megtudta volna tőle, hogy Polgárdi felé utazik, igen szépen kéré, hogy elveszett leánykájáról, ha valami neszt hallana, tudósítaná. Lovasunk szánakodólag hajtogatta fejét, s miután minden jót ígért volna Agnesnek, nagy fekete bajuszát megpödörgeté, s megsarkantyuzva fekete paripáját, elvágtatott. Agnes jó helyen tapogatózott; ha e lovasnak bővebben adja elő panaszát, úgy másnap reggelre mindene megkerül; de Agnes a keresztről szót sem tön, csak Jankájáról; pedig a lovas nyomában jár Jankának, s hogy róla meggyőződünk, jérünk mi is utána, s lássuk hová ér.

A nap épen alkonyatra hajlott, midőn lovasunk habzó paripáján a polgárdi csárda udvarán megállá, s leugorván fakójáról, megtapogatót annak nyakát s egy ákáczfához köté; a csárda udvarán egy hosszú asztal volt, s az asztalnál két cigány muzsikus üle, kiknek mindketteje mindkét szemére vak vala; az egyik hegedűn, a másik klarinéton meglehetősen játszott s a hallga-

tók irgalmát részint művészetőkkel, részint szerencsétlen lázár tekintetőkkel iparkodának megnyerni; lábaiknál üle egy vezető gyermek, ki épen a fehérvári vásárról vezeté őket vissza. A csárda folyosója alatt a földre zsugorodva ült egy igénytelen cigánynő; a csapláros pedig a pincze ajtaját támogatta vállával, bodor füst-felleget eregetve semmiczi pipájából, semmi egyéb vendég nem vala a csárdában. „Bort ide csapláros! megöl a szomjuság!“; kiáltá a lovas, mennykőcsattanással ütvén fokosával a deszka asztalra. A zenészek megrémültek; a csapláros pedig pillanatban ott terme, széles száju üvegben adva fel zavaros szöke borát. Megjegyzésre méltó, hogy e lovasnak különös fülhasító s olly kellemetlenül rikácsoló hangja vala, hogy hallgatni szinte kínos volt, s ezer közül is meg lehetett ismerni a hangját. Lovasunk az asztal egyik sarkához üle, s csöndesen kezdé magánosan iddogálni; és ime, a gádor alatt ülő cigánynő hozzá járula lovasunkhoz, előveve kebléből egy kis börtököt, s egy abba rejtett gyöngyös arany keresztet árulgatni kezdé, azt allitván, hogy találta legyen. Lovasunk első pillanatra megismeré, hogy az drága kincs, s nem igen hosszú alkudozás után 6 váltó forintokon megvevé. A vak zenészek az egész alku folytat hallgattak; de sem a cigánynőre, sem a lovasra vakaságuk miatt nem ismerhettek, sőt a dolog őket érdekelni sem látszott. Lovasunk a jó és olesó vásárnak megörülvén, kedvre kapott, bort kiáltott ismét, s a két cigánynak parancsolá, hogy huzzák rá a bogárdi magyarost. A két szegény vak egyre zenéle, lovasunk pedig egyre kurjongata és ivék. Végre a zene elnémult s a kifáradt cigány letevé az asztalra hegedűjét; ekkor lovasunk, ki már eszt jóformán elitta, megharaguvék, s elkáromolván magát súlyos fokosával agyonesapá a hegedűt. Szegény vak cigány csaknem kétségbeesék, s kesergő hangon kezdé követelni hegedűje árát. „Ne pityeregj More! kifizetem hitvány hegedűdet!“ rikita lovasunk s elővevén erszényét, zörgetni kezdé huszasait; azonban csak borát fizeté ki, felugrék lovára, s a szegény kárvalottra rá sem tekintvén, elvágtatott. A cigány sirt; társa pedig szitkokat s csuf neveket kiáltozott a lovas után; de hiába; mert sebesen nyargala ő; a szél pedig erősen feltamadott, s a fakó patkójának elfújta nyomát.

(Folytatása köv.)

Szent gyermekégi ügy.

Főtiszt. Maresca Xav. Ferencnek, Nanking megye apostoli helyettesének levele, melyet 1851-ki dec. 3-ról China Changhai városából írt a sz. gyermekiség társulata választmányi elnökének, főtisztelendő Parisi langresi püspök urnak Franciaországban:

„Főtisztelendő ur! Folyó évi január 10-ről kelt levelemben szerencsém volt előadni, milly nagy gyümölcsöket hoznak létre a sz. gyermekiségnek alamizsnái ezen roppant nankingi megyében. Legyen szabad ma újra kijelenteni hálám nagyságod s mindazok irányában, kik oly nagylelkűen és szikével foglalkoznak a kínai gyermekekkel. Az idén nagyobb összeget méltóztatott utalványozni, mint tavál, de szintugy növekedett annak gyümölcse is e megyében. Mi megkereszteljük a halál-veszélyben forgó kisdedeket, felszedjük s felneveljük a szülők által elhagyottakat, ezek számára iskolákat emelünk, s mindebben az itt lakó keresztényeink által is már gyamolittatunk. — Mindamelltt mi nem haladhatunk oly gyorsan, mint az Isten nagyobb dicsősége és a lelkek üdvéért mi magunk is ohajtanánk; Chinában minden lassan halad, béketűrőknek kell lennünk. Szintugy béketűrésre kérjük fel jöltevőinket is irántunk, kik még mindig csak keletkező félben levő művekről szólhatunk, noha már több évek óta vesszük alamizsnáikat. Én részemről hiszem, hogy az Isten nagy dolgoknak veti meg az alapját általunk, mellyekben a sz. gyermekiség társulatának kitünő része s érdeme van. — Addig is tehát, míg nagyobb eredményekről írhatunk majd, vigasztalódjanak a társulat jámbor tagjai azon, hogy alamizsnájuk által évenként több ezer léleknek nyitattik itt meg a mennyország kapuja, hol lelki jötevőikért esedeznek. De menjünk át részletekre.

I. A pogány kisdedek megkeresztelése. Mindeddig nem voltak nekünk saját, egyedül arra szánt kateketánk, hogy a vidékekre kiránduljanak a kisdedek felkeresésére s megkeresztelésére. Nem tekintve ugyanis azt, hogy az illy kirándulások, kivált távol vidékekre, itt felette költségesek, azok által a mi keresztényeink nem csekély veszedelemnek volnának kitéve. Mindamelltt küldünk mégis időnként oly tájakra, hol a lelkek mentésére kilátás van. Legalkalmasabbak s legkevésbé kitévék veszedelmeknek illy kirándulásokban a gyermekorvosok s az ugynevezett házaló-kereskedők. De mégis missiókban legtöbb kis pogány kereszteltetik meg saját keresztényeink által, kik a szomszédságban levő beteg kisdedeket nyilván vagy titkon, a mint a körülmények engedik, megkeresztelik. Sica atya nekem ezt írja Nankingból: „A keresztények folyvást igen buzgók a kis pogányok megkeresztelésében. Noha nagy ovatossággal kell eljárunk, mégis ezen sz. ügy szépen halad. Nankingban egy év alatt 500 halál veszedelemben forgó kisdedet kereszteltünk meg. Yang-Tsen-Fouban mult évben 2000-et kereszteltünk meg. Az idén a mandarin kemény büntetés alatt megtiltotta: hogy a chinaiak meg ne engedjék gonosz asszonyoknak, miszerint ezek a gyermekek fejére bizonyos vizet öntsenek, mellytől meghalnak. A sz. ügy ez által némileg megakasztott, de a mi jámbor keresztény asszonyaink már ismét más módot találtak ki, hogy miként férhessenek a halálkló kisdedekhez.“ Illynemű tudósításokat vicariátusom minden missionariusaitól kapok, mellyeket egybevéve azt találom, hogy egy év alatt 3461 kis pogány kereszteltetett meg halálos veszélyben, kik legnagyobb részt már az ég örömeiben részesülnek.

1539 kis pogány gyermek pedig felvétetett s táplálták részint lelecezházainkban, részint pedig ker. családoknál.

II. A pogány kisdedek felvétele stáplálására. Az utczákon s az utak mellett felszedett kisdedeken kívül, magok a pogány szülők sokkal több gyermeket hoznak nekünk, mintsem a mennyit a sz. gyermekiség társulata által nekünk küldött összegzen felnevelni képesek volnánk. Szerencsére keresztényeink ezen szerencsétlenek irányában a szeretet parancsit buzgón gyakorolják. Szegénységük dacára gyakran oly terhet vállalnak magukra, mellytől másutt a gazdagok is elrettenének. Különösen az éjszakai szigeteken levő missionarius társaim az ottani keresztények nagylelkűségéről oly csodálatos adatokat közlenek, mellyek szinte hihetetleneknek látszanának, ha azon derek keresztények oly élő hite ismeretes nem volna. Noha ők magok is a legnagyobb szerencsétlenek irányában a szeretet parancsit buzgón gyakorolják, mégis megosztják a szülőkkel a kisdedek felnevelését, kiket az utolsó falatjokat is. Az utolsó éhség idejében azt mondák, hogy miután minden ennivalót felmentettek, együtt fognak meghalni s a paradicsomba menni. Nekem írják: „hogy egy keresztény kínai család, melly előbb ugyan tehetős volt, de az utolsó vizáradások által mindenéből kipusztult, eladta ruháit, butorát, a mégis 7 vagy 8 pogány gyermeket folyvást táplált, ugy hogy ezeken az éhségnek kevesebb nyoma látszott, mint maga a család tagjain. Ezek ugyan (hála a sz. gyermekiség alamizsnáinak, mellyekkel segítségükre siettünk) nem haltak el éhen, de annyit szenvedett mégis egészségük, hogy ez tökéletesen soha sem áll helyre. Illy példák mindenestre meglepők egy oly nép között, mellyet sokan félig vadnak szoktak nevezni.“ Mindamelltt missióim ezen részében illy példák nem ritkák. Werner atya a tsomingi keresztény chinaiakról ezt írja: Miután szolt volna a keresztység után azonnal égbeszállt kisdedekről, így folytatja: „Ezen mennyei kis vendégek szép seregén kívül, a mi keresztényeink még egy más sereg kis anygalt ragad ki a pogányok kegyetlensége elől. Az jelenleg 245 gyermekből áll, kik 1—10 évesek. Ezek túlélték a keresztiséget s most a keresztények által tápláltatnak s neveltetnek. Nekünk Tsomingban se nevelőintézetünk se fizetéses ápolónőink nincsenek. A keresztény családok ezen nehéz terhet magok között megosztották. Általában a mi keresztényeink az ekként megmentett kisdedeket szintugy nevelik fel, mintha csak saját gyermekeik volnának, s csak a fölötte szegények közülük fogadnak el kárpótlást. A nagyságod által nekünk küldött sz. gyermekiség segítség a pogány szülők által alkuba adott gyermekek megvételére, s a szegényebbeknek ruházására szolgál. Általában véve a keresztények tiszta keresztényi szeretetből teszik mindezt, e nélkül még drága pénzért is nehéz volna találni valakit, ki illy terhet elvállalna. Ha a kitett kis pogány gyermekek nevelése költségeit mind a szent gyermekiségnek kellene megfizetni, ugy az Európából nagyságod számára küldött pénzösszeg nem volna elégséges csak Tsoming kerület számára se, melly pedig csak egy része a Kiang-Náni missiónak. Szerencsére a mi keresztényeink nagylelkűek, s csak a legnagyobb szükség esetében fogadnak el némi kis kárpótlást, különben mindent Isten nevében tesznek, s pedig szívesen. noha sokszor nem kis áldozatukba kerül. Így némelly kegyes leányoknak az éj nagy részén át kell dolgozniok, esakhogy az örökre vállalt kisdedeiket felnevelhessék. En ismerem több családot, mellyek még ruhájukat is ugyanazon jó szándokból elzalogították.“ A felszedett gyermekek nevelése legalkalmasabb s leg-

kevesebbe kerül, ha azok illy keresztény családoknál elhelyeztetnek, még akkor is, ha ezeknek nagy szükség alkalmával némi kárpótlást is kell adnunk. De minthogy nem lehet mindig elégséges illy keresztény családot találni valamennyi kis gyermekek elhelyezésére: két nagyobb s több kisebb ápodlát nyitottunk, hová a fellelt kisdedeket mindig el lehet hozni. A kis fiúk a Tsaka-Wei, a leánykák pedig a Pou-Toungi ápodlába vitetnek. Ezen két ápodla az én egész örömem, s nagy hálaival tartozom a sz. gyermekség t. választmányának, hogy módot nyújtott nekem ezen intézetek felállítására.

A pou-toungi ápodla leánykák számára levén felállítva, az keresztény leányok gondjára van bízva, kik is tiszt. Languillat atya főlügyelete alatt a kisdéd leányok mind testére mind lelkére gondot viselnek. A nagyobbak már tudnak olvasni, a keresztény vallásstanban egy saját tanítóno által oktattatnak. Szinte tanítatnak a női házi foglalatosságokban. A négy évnél ifjabbak kiadatnak keresztény családoknak, mellyek meghatározott díjért őket ápolják. 119 gyermek tartozik ezen intézethez. A Tsaka-Wei ápodlában a kis fiúk tiszt. Jaquinto atya kormányzása alatt vannak, ki olly szép rendet tudott ez intézetbe hozni, mellyen csodálkoznak a chinaiak, de magok az európaiak is. A négy éven alul levő fiúcskák szintegy mint a leánykák, keresztény családoknak adatnak ki. A kik a házban maradnak, azok a főntnevezett atya s az alája rendelt chinaiak által ápoltatnak és tanítatnak. De hagyjuk ezen tiszt. atyát magát szólani: „Midőn az árvaházba jöttem, ott 62 árvát találtam. Az Isten tudja, hogy milly állapotban találtam őket! Sajnos részvédtel láttam kiaszott, ronda s fekélyes testüket. Maga az épület is a borzalomig piszkos volt. Mindenekelőtt tehát az egész házat ki kellett tisztogattatnom, megmosatnom a butorokat, ruhákat. A fiukat is tetőtől talpig mind megmosattam. Gyakran orvos, kőműves, asztalos, szakács, szolgál minden voltam egy személyben, s mégis gyakran olly fájdalmat kellett éreznem, millyent érez az anya, ki nek képsa mindazt megtenni gyermekeinek, mit szeretne. Az alatt a fiak száma 80-ra növekedett. Ekkor őket el kellett választani kor, ismeretbőség s fogékonyság szerint. Minden teremnek meg van a maga védszentje, s ennek a képe valamely kitünő helyen van. Sz. József osztályában a legnagyobb fiúk vannak, kik majd mind asztalos-, szabó-, szakács mesterséget tanulnak. Sz. Lajos osztályában azok vannak, a kik a tudományokra készülnek, s ezek különös figyelmet kívánnak meg. A kik még sem dolgozni, sem tanulni nem képesek, azok egy tanító főlügyelete alatt egy külön teremben vannak. Minden osztályban a legérdemesebb fiu a főlügyelő; ennek kell főlvigyzni a tisztaságra, a regulák megtartására, a foglalkozásokra, ő felelős, hogy ha hanyagsága miatt valami rendetlenség történik. Hogy a gyermekek között a vetélkedést fölköltjük, nem rég egy új osztályt alakítottunk, mellybe csak azok vétetnek fel, kik tudományuk s jóviseletük által magukat arra érdemesekké teszik. Az ezen osztályhoz tartozók szolgálni fognak a misénél. tanulni fognak írni s olvasni; társaik őket csak a katechéták osztályának nevezik. S valóban reményem, hogy ezen válogatott ifjak közül néhányan idővel jó szolgálót fognak tehetni a missionak. Az első négy felvett anyira ohajt megmaradni ez osztályban, hogy azóta a magukviselete mindenben a legpéldásabb volt. Mások pedig hihetetlen módon iparkodnak, hogy szinte oda felvétessenek. Valóban csak az Isten különös malasztja művelhetett illy gyors változást ezen ifjakban. Egy év előtt még

nagyobb részt az utcákon fetrengtek, mindenki által megvetve; s most látjuk őket osztályonként rendezve olly erényeket gyakorolni, mellyek bámulatra ragadnak.“

Nem akarok hosszas lenni illynemű idézetekben. Ezek is eléggé bizonyítják, hogy a sz. gyermekség társulata Nanking tartományban már is sok jót mivelt, noha az általunk felhozott intézetek tulajdonképen még csak most kezdenek működni. Igaz ugyan, hogy a főnt- említett két főapoldánk s a kisebbek, mellyekben a körülmények szerint 15 vagy husz gyermek is van, nekünk tömérdek sokba kerülnek; de mi jobbra fordíthatnók az európai gyermekek alamizsnáit, mint az elhánt kis chinaiak táplálására s keresztény nevelésére? Örömmel látom, hogy e szent ezélből missionariusaim sem fáradságot, sem áldozatot nem kímélnek. Végre szóljunk még az iskolákról, mert mit használna, felszedni s táplálni a gyermekeket, ha nem iparkodnánk őket a tudományokra s az erényre oktatni?

III. Különféle intézetek az ifjuság nevelésére. A mi itt a legjobb jövővel bízta, az az ifjuság nevelése, melly a sz. gyermekség társulata érdemes igazgatója által annyiszor ajánlatott, s melly mindenütt a népek lelki megújulásának leghatalmasb eszközéül tekintetik. Nekünk Nankingban iskoláink felállítására s igazgatására a legkorlátlanabb szabadságunk van. A keresztények a legnagyobb örömmel adják át gyermekeiket a missionariusoknak felnevelés végett, maguk a pogányok is csodálják iskoláinkat, azokat az országra nézve nagy jótéteménynek tartják, sőt többen gyermekeiket is oda küldik. A főnt említett ápodlai iskoláinkon s tiszt. jezsuita-atyák növeldején kívül nekünk e megyében 109 fi- s 24 leányiskolánk vagyon. Sőt idővel még több fog megnyitanni. Sőt ma is egy olly ünnepet ültünk meg, minőt Chinában látni soha sem reméltem volna. A tiszt. jezsuita-atyák meghívtak engem, hogy ünnepelem velük saját s megyém patronusának, Xaveri Sz. Eerenznek ünnepeit. Forcade ur, Japan apostoli vicarius, Moly ur, Peking administratora, Baldus ur, Ho-Nan apostoli vicarius, Daguin ur, Mongolia coadjutora velem jöttek Zi-Ka-Weibe, hol a jezsuita-atyáknak collegiuma van, s hová ez ünnepre a t. atyák illető missio-állomásaikról nagy számmal egybesereglettek, a hívők gyóntatása végett. Az igen nagy templom telve volt hívekkel, kik egész estig hallgatták az egyházi beszédeket s az isteni szolgálaton jelen voltak, imádván az Oltári-Szentséget s chinai egyházi dalaikat zengedezvén. Sok pogány is eljött nézni ünnepeinket s szertartásaink látásától csodálatra ragadtattak. En is nagy örömmel látám derék keresztényeink buzgóságát. De leginkább magukra vonták figyelmünket a szomszéd iskolák számos növendékei, kik a sanctorium körül voltak felállítva. Egyik oldalon állottak a mi növendékei, másik oldalon a Zi-Ka-Wei collegium növendékei, ezek után egy felsőbb tanodabeliek, végre a Chang-Hai s némely más szomszéd iskolabeliek. Megvallom uram, hogy én némi tetszéssel néztem mindezen ifjakra, kik olly sok reményre jogosítanak fel. S noha az iskolák nagy része semmikép sincs a sz. gyermekségnek terhére; de minthogy az iskolák egyik főczéljai a sz. gyermekségnek: reméljük, hogy a társulat tagjai örvendeni fognak ezen szerenéses kezdetnek, s hogy az Istennél eszedezni fognak, hogy tartsa fön s gyarapítsa azt, mit nekünk megkezdeni engedett.

A nekünk küldött pénzek mire lett fordítását illetőleg, már mondtam, hogy az ápodlákban nevelt gyermekek kerülnek nekünk legtöbbe. Különféle ápodlánk

ban legalább is 200 gyermek van, kiknek száma még mindig növekszik. Egy gyermek táplálása s ruházása legalább is 100 v. forintba kerül évenként, s így 200 gyermeké 20,000 v. forintba kerül, 300 gyermeké 30,000 v. forintba kerülne, ide nem számítva a ház főtartási költségét, a tanítók s szolgálók eltartását. A keresztény családoknál elhelyezett 1,400 gyermekre sokkal kevesebbet költünk, mindazáltal a szegényebb családokat időről időre gyámolitanunk kell. Számítsunk kerek számmal 10 v. forintot minden gyerekre, ekként 1,400 gyermek 14,000 v. forintba kerül. Az árpádabeli iskolák szinte kívánának némi javítást, de minthogy a sz. gyermekség által küldött összeg már elfogyott, össze kell huznunk magunkat. —

A missionariusok által keresztelés végett szétküldött személyek majd mind saját költségükön utaztak, de néha a missionariusoknak is kellett őket utiköltséggel ellátni. Olly városokban, hol a keresztények kitüntették magukat számos pogány gyermek keresztelése, vagy ingyen felnevelése által, noha nem szándokom őket megfosztani az Isten nevében tett jónak érdemétől, mégis némileg akképen akartam őket jutalmazni, hogy nekik iskolát alakítottam, vagy pedig kápolnájukat költségesen helyrehoztam. Látja ebből, uram, hogy bár milly tetemes volt is azon összeg, melyet számunkra utalványozni a sz. gyermekség pénztárából méltóztatott, mégis az itt könnyen akadt gazdára. Ha nagyobb összeggel rendelkezhetünk volna, még több jót is mivelhetünk volna, kivált a mult inséges évben, midőn annyi chinai gyermek halt itt meg éhen; de tettünk mégis annyit, a mennyit tehattunk, sőt még adósságba is vertük magunkat, melly még eddig sines letisztázva, s mi hálát adunk szívünkbelől mindazoknak, kik minket a lelkek üdvé előmozdításában gyámolitanak. A mi a jövő évi pénzbeli küldeményeket illeti, nem merek mitsem kérni.

Feltártam nagyságod előtt, hogy milly sok jót mivelhetünk mi itt, ha nekünk arra mód nyujtatih. Csak anuyit mondhatok, hogy bármilly nagy összeget is fognak küldeni, mind annak itt könnyen s pedig a legnagyobb lelki sikerrel hasznát tudjuk venni. Ha kevés jövedelmi forrásaink lesznek, keveset fogunk tehetni, ha pedig többel birunk, többet is fogunk tenni Isten dicsőségére s a lelkek üdvére. A sz. gyermekség tagjai által küldött nevekre megkereszteltettek mind a kis chinaiak; neveik sorozatát a mult alkalommal volt szerencsém nagyságodnak megküldeni. Fogadja nagyságod s az összes választmány legforróbb köszönetünket a nekünk nyujtott segélyért. Isten százszorosan fogja önnek mindazt megfizetni, a mit jót tett nekünk s azoknak, kikhez minket Isten küldött!

Maresca Xav. Ferencz,
solemi püspök s a nankingi megye apost.
administratora.

Különfélek.

A jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökségénél megjelent: „A kereszties hadak története.“ Michaud s több más hiteles írók után készített német kivonatból magyarázta Gyurits Antal. Második kötet. VIII. és 320 lap; ára 30 kr. pp. A társulat tagjai 1853-dik évi részvény fejében kapják, s mind a két kötet 12-ed rétbén 26 és fél ivvel számittatik. — G o f f i n e II. kötete, a tartalom-jegyzéken kívül, befejezve van.

Jelentés. A „Családi lapok“ 1853-ik első félévi folyamából fenmaradt felesleges példányok a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökségénél egyenkint 1 fr. 30 kr-ával megszerezhetők.

Csőd tanító- s éneklői állomásra. B á t t a - szék mezővárosban, Tolna megyében, az elemi tanodák II-dik osztályában a tanítói hivatal megürülvén, annak betöltése végett f. é. augusztus 23-ik napján itt helyben csőd fog tartatni, mellyre az azon hivatalt elnyerni akarók ezennel meghivatnak. E tanítói állomással egyesülve lévén a német kántor hivatalja is, csak ollyanok folyamodhatnak, kik a magyar és német nyelv tökéletes tudása s tanítói ügyesség mellett a zenészetben is képzetek annyira, hogy jelesebb napokban az isteni szolgálatot karzenével dicsőíthetendik. Az említett kettős hivatal javadalmái ezek: a várostól készpénzben 100 fr. p. pénzben, 50 p. mérő rozs, gabona nem természetektől mintegy 32 fr. pp. Két kocsis széna és egy kocsis sarju. 6 akó bor s tisztességes, tágas szabad lakás. Az uraságtól 10 öl lágyfa és segédtanító tartásra 20 fr. pp. Mind ezeken felül a német ajku hívektől az ugynevezett stoláris javadalmak. — A csődülendők szükséges okmányokkal ellátva, jelentsék magokat idejében a helybeli igazgatóságnál.

Kelt B á t t a s z é k e n, július 7-én 1853.

Hesz József,
báttaszéki pleb. Tolna vmegyében.

Csőd tanítói állomásra. Szerb-Vajdaság-Bács-megyében, Sz. - T a m á s k. kr. mezővárosban r. katolikus részről, az elemi tanítói állomás eddig helyettesítve lévén, jelenleg f. rendeletek következtében rendes okleveles s bélyeg papírra irt erkölcsi s ügyességi bizonyítványokkal ellátott tanítóval ellátandó, értetvén a magyaron kívül a német nyelvnek is tudása. — Évi jövedelme 120 fr. p. 3 öl tűzifa, 16, 2200 □ öles szántóföld, tisztességes lakás. Folyamodványok a t. cz. város Tanácsához intézendők. Választás napja jövő augusztus hó 25-én leend. —

Kelt Sz.-Tamáson, július 16-án 1853.

Sendula János m. k.
rom. katol. lelkesi helyettes és
iskola-igazgató.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKÁCS LÁSZLÓ, országot 6. sz.